

**MOTYVUOTA IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS
NUSTATYMO VŠĮ ROKIŠKIO PIRMINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
CENTRE
2025-11-21**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Sveikatos priežiūros paslaugų teikimą įstaigoje reglamentuoja šalies ir Įstaigos vidaus teisės aktai. Vadovaujantis VŠĮ Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro vidaus tvarkos taisyklėmis, apibrėžtas darbuotojų elgesys ir besilankančių įstaigoje pacientų teisės bei pareigos. VŠĮ Rokiškio PASPC vidaus tvarkos taisyklės prieinamos pacientams susipažinti tiek įstaigos internetinėje svetainėje, tiek prisirašant prie įstaigos registratūroje. Įstaigos interneto svetainėje ir informaciniuose stenduose skelbiama informacija, susijusi su korupcijos prevencijos politika: nurodoma, kam pacientai gali pranešti apie galimus korupcinio pobūdžio veiksmus, pateikiami korupcijos prevencijos planai, jų įgyvendinimo ataskaitos bei kita aktuali informacija.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 ir 10 straipsniais bei Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos) atliktas korupcijos tikimybės nustatymas. Korupcijos prevencija įstaigoje užtikrinama įgyvendinant įstaigos priemonių planą, diegiant skaidrumo standartus, vykdant antikorupcinį švietimą, valdant korupcijos rizikas, įgyvendinant rekomendacijas, nagrinėjant skundus dėl korupcinio pobūdžio veiksmų (įskaitant pranešėjų pateiktą informaciją), užtikrinant personalo patikimumą bei kontroliuojant ir prižiūrint Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo laikymąsi.

Atliekant vertinimą, nustatytas vertinimo tikslas, suformuluoti uždaviniai, identifikuotos korupcijos rizikos sritys ir rizikos veiksniai. Taip pat pasiūlytos rizikos mažinimo arba pašalinimo priemonės ir pateikti atitinkami pasiūlymai, kaip darbuotojams elgtis konkrečiose situacijose. Vertinimo rezultatai pateikiami šioje motyvuotoje išvadoje.

Asmenys (subjektai), atlikę korupcijos tikimybės nustatymą: Komisijos pirmininkė Viktorija Kavoliūnaitė ir komisijos nariai: Vaidmina Melvydaitė, Danguolė Kirlienė.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis: Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pradėtas 2025-01-30, baigtas 2025-10-30. Analizuotas laikotarpis nuo 2023-12-29 iki 2025-10-30 ir naujai analizuotos veiklos sritys.

Pagrindinis šio darbo tikslas – vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 ir 10 straipsniais bei Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir atlikimo tvarkos rekomendacijomis, atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę VšĮ Rokiškio PASPC veikloje, nustatyti galimas rizikas, jas įvertinti ir pateikti siūlymus dėl jų mažinimo ar pašalinimo.

Iškelti Korupcijos tikimybės nustatymo uždaviniai:

1. Nustatyti įstaigos veiklos sritis, kuriose yra korupcijos pasireiškimo tikimybė;
2. Remiantis anketinės apklausos rezultatais, nustatyti pacientų ir darbuotojų požiūrį į korupciją bei jų asmeninę patirtį su galimomis korupcijos apraiškomis;
3. Nustatyti galimas korupcijos rizikas ir jas lemiančius veiksnius;
4. Įvertinti identifikuotų korupcijos rizikų lygį bei suskirstyti jas pagal svarbą, naudojant matricų metodą.
5. Nustatyti korupcijos rizikos veiksnių mažinimo ir (ar) pašalinimo priemones.

II SKYRIUS

KORUPCIJOS PAPLITIMO SUVOKIMAS

Korupcija yra viena iš svarbiausių šiuolaikinės viešojo administravimo problemų, neigiamai veikiančių valstybės valdymo skaidrumą, paslaugų kokybę ir gyventojų pasitikėjimą institucijomis. Ypač jautri šiuo požiūriu yra sveikatos priežiūros sistema, kurioje vykdomos paslaugos tiesiogiai susijusios su žmogaus sveikata, orumu ir gyvybe. Korupcinės apraiškos šiame sektoriuje gali pasireikšti įvairiomis formomis – nuo neteisėto atlygio reikalavimo iki piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi ar interesų konflikto vengimo. Todėl sisteminga korupcijos rizikų analizė bei jų prevencija yra būtina siekiant užtikrinti viešųjų paslaugų kokybę, skaidrumą ir sąžiningumą.

Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas ir jo pagrindu parengtos metodinės rekomendacijos numato pareigą viešojo sektoriaus institucijoms vertinti korupcijos pasireiškimo tikimybę jų veiklos srityse.

Vadovaujantis skaidrios veiklos ir antikorupcinio elgesio standartais, įstaigų darbuotojai privalo vienodai suteikti paslaugas visiems žmonėms. Taip pat įstaigų darbuotojai, įgyvendindami jiems pavestus uždavinius ir funkcijas (toliau – tarnybinės funkcijos), įsipareigoja jų laikytis. Įstaiga netoleruoja korupcijos ir įsipareigoja savo veikloje vykdyti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo, kitų teisės aktų, reglamentuojančių korupcijos prevenciją, nuostatas, siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą Įstaigos vykdoma veikla.¹ Prieiga internetu: <https://www.rokiskioaspc.lt/uploads/pdf/korupcijos%20prevencija/V%C5%A1%C4%AE%20Roki%C5%A1%20PASPC%20korupcijos%20prevencijos%20politika.pdf>

¹ PATVIRTINTA VšĮ Rokiškio PASPC direktoriaus 2022 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. VK-58 „Dėl viešosios įstaigos Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro korupcijos prevencijos politikos patvirtinimo“

III SKYRIUS

ĮSTAIGOS VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas šiose veiklos srityse:

1. Pacientų priėmimas ir gydymas;
2. Vaistų ir medicinos priemonių paskirstymas;
3. Medicininės dokumentacijos tvarkymas;
4. Paslaugų kokybės valdymas;
5. Komunikacijos tarp gydymo įstaigos ir pacientų veiksmingumo analizė apmokėjimo klausimais;
6. Korupcijos prevencija.

Nustatant korupcijos rizikas ir veiksnius buvo analizuoti teisės aktai:

- 1) Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas, 2002 m. gegužės 28 d. Nr. IX-904;
- 2) Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas, 1996 m. birželio 6 d. Nr. I-1367, 15³ straipsnis. Maksimalūs asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo terminai;
- 3) Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas, 1997 m. liepos 2 d. Nr. VIII-371;
- 4) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 13 d. įsakymas Nr. V-1051 „Dėl vaistinių preparatų laikymo ir įtraukimo į apskaitą asmens sveikatos priežiūros įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 5) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 16 d. įsakymas Nr. V-812 „Dėl pacientų registravimo asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 6) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras 2005 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. V-533/A1-189 „Dėl teisės aktų, susijusių su elektroniniais nedarbingumo pažymėjimais bei elektroniniais nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimais, patvirtinimo“;
- 7) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. lapkričio 15 d. įsakymas Nr. V-1296 „Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

8) VšĮ Rokiškio PASPC direktorės 2014 m. sausio 9 d. įsakymas Nr. VK-5 „Dėl viešosios įstaigos Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro darbuotojų elgesio kodekso patvirtinimo“;

9) VšĮ Rokiškio PASPC direktorės 2021 m. lapkričio 15 d. įsakymas Nr. VK – 142 „Dėl viešosios įstaigos Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro dovanų, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

10) VšĮ Rokiškio PASPC direktorės 2021 m. birželio 22 d. įsakymas Nr. VK-94 „Dėl VšĮ Rokiškio PASPC pacientų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

11) VšĮ Rokiškio PASPC direktorės 2022 m. birželio 2 d. įsakymas Nr. VK-58 „Dėl viešosios įstaigos Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro korupcijos prevencijos politikos patvirtinimo“;

12) VšĮ Rokiškio PASPC direktorės 2024 m. vasario 26 d. įsakymas Nr. VK-24 „Dėl VšĮ Rokiškio PASPC mokėjimo už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“;

13) VšĮ Rokiškio PASPC direktorės 2025 m. gegužės 22 d. įsakymas Nr. VK-49 „Dėl VšĮ Rokiškio PASPC asmens duomenų apsaugos politikos patvirtinimo“ ;

14) Įstaigos darbuotojų pareiginiai nuostatai.

Lentelė Nr.1 Pagrindinės veiklos sritys, kuriose galima rizika atsirasti korupcijai:

Veiklos sritis	Korupcijos rizikos veiksniai	Galimos pasekmės, atsižvelgiant į Įstaigos/ teisės aktų reikalavimus	Rizika ² (lygis)
Pacientų priėmimas ir gydymas	(R₁) Pacientų noras būti priimtiems „be eilės“.	<p>Pastaraisiais metais pacientai vis dažniau susiduria su ilgomis eilėmis patekti pas sveikatos priežiūros specialistus. Tai kelia paslaugų prieinamumo, pacientų pasitenkinimo ir skaidrumo iššūkius sveikatos priežiūros įstaigose. Šaltinis: Internetinė svetainė „Švieslentė. Pacientų eilės“, [žiūrėta 2025 m. spalio 23 d.]. Remiantis duomenimis iš svetainės „Švieslentė. Pacientų eilės“, 2025 m. situacija yra tokia: Pas šeimos gydytoją 15 ir daugiau dienų laukia 31,6 % pacientų (2024 m. – 32,4 %, 2023 m. – 35,4 %). Rodiklis palaipsniui gerėja. Pas vidaus ligų gydytoją laukia 46,7 % pacientų (2024 m. – 46,9 %, 2023 m. – 39,5 %). Pas akušerį ginekologą 15+ dienų laukia 65 % pacientų (2024 m. – 69,7 %, 2023 m. – 46,4 %).</p> <p>Matyti, kad laukimo trukmė pas kai kuriuos specialistus mažėja, tačiau tam tikrose srityse (ypač akušerijos-ginekologijos) eilės išlieka itin ilgos. Ilgos pacientų eilės sudaro prielaidas ne tik paslaugų prieinamumo problemoms, bet ir nesąžiningo elgesio apraiškoms.</p> <p>Pastebima, kad dalis pacientų siekia patekti pas gydytojus nesilaikydami nustatytos registracijos tvarkos, t. y. nori būti priimti</p>	<p>Tikimybė aukšta (4 balai), nes pacientai bandys apeiti tvarkos sistemą, norėdami pakliūti pas specialistus kuo greičiau;</p> <p>Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis pastebimas 3 balai), nes gali mažėti suteikiamų paslaugų kokybė ir prieinamumas, pablogėti įstaigos reputacija, prisirašiusių pacientų skaičiaus mažėjimas, kas lemia įstaigos pajamas</p> <p>R₁=4x3=12</p> <p>Vidutinis rizikingumo lygis</p>

² Lygis yra apskaičiuojamas pagal formulę R_{1,2,3} ir t.t. =T× P (R_{1,2,3} ir t.t. – rizika, T – tikimybė, P – poveikis).

		<p>„čia ir dabar“ be išankstinės registracijos, pateikdami neatitinkančius tikrovės simptomus ar prašydami skubos tvarka.</p> <p>Papildant situacijos analizę, buvo atlikta įstaigos pacientų apklausa, siekiant įvertinti faktinį laukimo laiką, kada pacientai buvo priimti gydytojo konsultacijai ar tyrimams. Pacientų laukimo laikas pas gydytoją konsultacijai ar tyrimams (duomenys gauti iš pacientų anketų, 2025 m.): 23 % pacientų buvo priimti tą pačią dieną; 13 % laukė iki savaitės; 8 % laukė iki dviejų savaitių; 23 % laukė iki mėnesio; 33 % laukė ilgiau nei mėnesį. Šie rezultatai rodo, kad daugiau nei trečdalis pacientų laukia gydytojo konsultacijos ilgiau nei mėnesį, o tik apie ketvirtadalis gauna paslaugą tą pačią dieną. Tai patvirtina viešai prieinamus „Švieslentės. Pacientų eilės“ duomenis ir leidžia daryti išvadą, kad laukimo laikas tebėra reikšminga problema pacientų pasitenkinimui ir sveikatos paslaugų prieinamumui.</p>	
Paslaugų kokybės valdymas	(R₂) Galimos situacijos, kai paslaugos teikiamos neskaidriai	<p>Įstaigos darbuotojai privalo laikytis griežtų taisyklių dėl dovanų priėmimo. Visos gautos dovanos turi būti registruojamos, vertinamos pagal vertę ir paskirtį, o nepriimtinos dovanos turi būti gražinamos arba perduodamos atgal davėjui. Tai užtikrina skaidrumą ir neleidžia atsirasti interesų konfliktams.</p> <p>Apklausus darbuotojus (apklausa vyko 2025 m. rugsėjo mėn.), kaip jie pasielgtų sulaukę korupcinio pobūdžio pasiūlymo, tai atsakymai buvo įvairūs: „Padėkočiau, bet atsisakyčiau, įspėčiau, kad sekantį</p>	<p>Tikimybė vidutinė (3 balai), nes didžioji dalis darbuotojų atsisakytų pasiūlymo priimti dovaną ir informuotų atsakingą asmenį (gera prevencija);</p> <p>Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis kritinis, nes vidaus kontrolę galima</p>

		<p>kartą to nebedarytų“, „Paaškinčiau pacientui, kad tai neteisėtas atlygis, o mes už savo darbą gauname atlyginimą“, „Priimčiau“, „Praneščiau įstaigos atsakingam asmeniui“.</p> <p>Įstaigos vidaus tvarkos pažeidimai, susiję su paslaugų teikimu mainais į naudą, gali lemti:</p> <p>Įstaigos reputacijos praradimą: Pacientai ir visuomenė gali prarasti pasitikėjimą įstaiga, jei paaškęs, kad paslaugos teikiamos neskaidriai.</p> <p>Teisinę atsakomybę: Įstaiga gali būti atsakinga už teisės aktų pažeidimus, susijusius su korupcija.</p> <p>Vidinės kontrolės priemonių stiprinimą: Įstaiga gali būti priversta įdiegti papildomas kontrolės priemones, kad užkirstų kelią korupcijai.</p> <p>Vidaus medicinos audito veikla: jie įgyvendina savo planą, atlieka planinius ir neplaninius paslaugų kokybės tikrinimus, kas užtikrina paslaugų kokybės išlaikymą, gerinimą, klaidų taisymą.</p>	<p>sustiprinti, nepatiriant didelių finansinių nuostolių (4 balai), tačiau gali nukentėti įstaigos reputacija.</p> <p>R=3x4 R₂=12 Vidutinis rizikingumo lygis.</p>
Komunikacijos tarp gydymo įstaigos ir pacientų veiksmingumo analizė	(R₃) Neoficialių mokėjimų rizika	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas „Dėl mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašo, kainų nustatymo ir jų indeksavimo tvarkos bei šių paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos“ yra tiesiogiai susijęs su komunikacija tarp įstaigos ir pacientų apmokėjimo klausimais, nes: <ul style="list-style-type: none"> •reglamentuoja, kokios paslaugos yra mokamos, 	Tikimybė aukšta (4 balai) , nes pacientams informacija prieinama, tik trūksta aiškesnės darbuotojo komunikacijos su pacientu dėl mokamų paslaugų tvarkos.

<p>apmokėjimo klausimais.</p>		<ul style="list-style-type: none"> •kaip nustatomos kainos, •kokia turi būti informacija pacientui, •ir kaip tai turi būti pateikiama skaidriai bei suprantamai. <p>Ši veiklos sritis apima informaciją, kurią pacientai gauna apie mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, jų kainas, apmokėjimo tvarką bei galimybę gauti paslaugas be papildomo mokesčio. Komunikacijos neefektyvumas ar informacijos stoka gali lemti situacijas, kai pacientai nesupranta, už ką turi mokėti, ir tai sukuria prielaidas korupcijos pasireiškimui – pvz., neoficialiems mokėjimams ar dovanoms.</p> <p>Analizuojant pacientų gautus anketos rezultatus, paaiškėjo, kad 43 % pacientų nežino apie įstaigos teikiamų mokamų paslaugų mokėjimo tvarką. Tai gali reikšti nepakankamą informacijos prieinamumą arba neefektyvų jos pateikimo būdą. Pacientai jaučiasi nepakankamai informuoti apie mokamas/nemokamas paslaugas.</p>	<p>Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis pastebimas (3 balai), nes galimos finansinės ir reputacinės pasekmės.</p> <p>R=4x3 R₃=12 Vidutinis rizikingumo lygis.</p>
<p>Medicininės dokumentacijos tvarkymas</p>	<p>(R4) Piktnaudžiavimas dokumentų valdymo procedūromis, Technologinės spragos</p>	<p>Rizika siejama su galimais piktnaudžiavimo dokumentų valdymo procedūromis ir technologinių spragų atvejais, kurie gali paveikti duomenų saugumą ir skaidrumą. Rizikos mažinimui taikomos prieigos kontrolės, informacinių sistemų audito, darbuotojų mokymų ir dokumentų valdymo stiprinimo priemonės, užtikrinančios tinkamą duomenų apsaugą bei korupcijos prevenciją.</p>	<p>Tikimybė vidutinė (3 balai), nes dalis darbuotojų nesaugiai elgiasi su asmens ir IS duomenimis</p> <p>Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis kritinis (4 balai), nes reikšmingos pasekmės reputacijai, dideli</p>

		<p>Todėl reguliariai vykdomi darbuotojų mokymai apie duomenų saugą bei asmens duomenų apsaugą. Taip pat Rokiškio PASPC darbuotojai 2025 m. turėjo išklaudyti mokymus „Kibernetinė higiena darbe“ ir išlaikyti testą, dalyvavo kibernetinio saugumo pratybose (išsiuntinėti netikri el. laiškai). Todėl dalyvavimas mokymuose, pratybose yra reikšminga prevencinė priemonė, mažinanti duomenų saugumo pažeidimų, technologinių spragų ir piktnaudžiavimo riziką, tuo pačiu stiprinanti įstaigos korupcijos prevencijos sistemą bei darbuotojų atsakomybę už skaidrų veiklos vykdymą, taip pat įgyti praktiniai įgūdžiai neatidarinėti neaiškių el. laiškų, priedų ar nuorodų, kaip saugiai tvarkyti prisijungimo duomenis ir slaptažodžius.</p>	<p>finansiniai nuostoliai (didžiulės baudos už duomenų nutekėjimą)</p> <p>R=3x4 R5=12</p> <p>Vidutinis rizikingumo lygis.</p>
Korupcijos prevencija	(R5) Neužtikrinama efektyvi prevencija korupcijai	<p>Neužtikrinus efektyvios korupcijos prevencijos, kyla rizika, kad įstaigoje nebus laikomasi LR Korupcijos prevencijos įstatymo reikalavimų, sumažės sprendimų skaidrumas ir atsakomybė. Tai gali lemti teisės aktų pažeidimus, reputacijos praradimą, visuomenės pasitikėjimo mažėjimą bei neefektyvų viešųjų išteklių panaudojimą. Tokia situacija taip pat didina galimybę atsirasti interesų konfliktams, piktnaudžiavimui pareigomis ir kitoms neteisėtoms veikoms, o tai prieštarauja viešojo administravimo principams bei gali turėti tiek teisinius, tiek finansinius padarinius įstaigai.</p>	<p>Tikimybė vidutinė (3 balai), rizikos pasireiškimo tikimybė nėra labai didelė, nes įstaigoje įgyvendinamos korupcijos prevencijos priemonės (pvz., darbuotojai deklaruoja interesus, atliekamas antikorpacinis vertinimas) Tačiau kai kurios sritys (pvz., pacientų aptarnavimas, išteklių valdymas) vis tiek</p>

			<p>išlieka pažeidžiamos dėl žmogiškojo faktoriaus ar nepakankamo kontrolės efektyvumo.</p> <p>Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis pastebimas (3 balai), nes rizikos pasekmės būtų reikšmingos, bet ne kritinės – galėtų būti nustatyti tam tikri pažeidimai ar STT rekomendacijos, tačiau tai greičiausiai nesukeltų esminio įstaigos veiklos sutrikdymo.</p> <p>Reputacinė žala</p> <p>R=3x3 R₄=9 Vidutinis rizikingumo lygis</p>
Vaistų ir medicinos priemonių paskirstymas	(R₆) Duomenų klastojimas ir iškraipymas, Nepagrįstas nurašymas	Vaistų ir medicinos priemonių apskaita bei nurašymas reglamentuojami Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. V-1051 „Dėl vaistinių preparatų laikymo ir įtraukimo į apskaitą asmens sveikatos priežiūros įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“. Vaistinių preparatų įsigijimas vykdomas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu ir / ar	Tikimybė vidutinė (3 balai), nes inventoriaus trūkumai ar apskaitos neatitikimai gali lemti reputacijos praradimą, audito išvadas, papildomas vidaus kontrolės priemonės.

		<p>sveikatos priežiūros įstaigos vadovo patvirtintomis taisyklėmis.</p> <p>Šie dokumentai nustato, kad vaistai ir medicinos priemonės turi būti nurašomi tik tinkamai įvertinus jų būklę, laikymo sąlygas, galiojimo terminus ir užtikrinant, kad į aplinką nepatektų pavojingų medžiagų. Taip pat netinkami vartoti imuniniai vaistiniai preparatai (pvz., nekokybiški, pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko) tvarkomi kaip farmacinės atliekos teisės aktų nustatyta tvarka. Tinkamas teisės aktų laikymasis leidžia išvengti teisinės atsakomybės, finansinių nuostolių ir pacientų saugos rizikų, o taip pat užtikrina įstaigos veiklos skaidrumą.</p> <p>Siekiant užtikrinti tinkamą vaistų apskaitą ir racionalų jų naudojimą visuose padaliniuose, būtina stiprinti kontrolės ir planavimo procesus. Todėl visi padaliniai privalo ne rečiau kaip kartą per ketvirtį atlikti vaistų galiojimo patikrą. Patikros metu identifikuoti vaistai, kurių galiojimo laikas yra pasibaigęs, turi būti nedelsiant pašalinami iš naudojimo. Skaidriai ir efektyviai naudoti vakcinas, planuoti jų įsigijimą, teikti teisingas vaistų ar skiepų sunaudojimo ataskaitas.</p>	<p>Rizikos galimas (hipotetinis) poveikis rizikos galimas (hipotetinis) poveikis žemas (3 balai), nes yra rizika padaryti žalą PSDF biudžetui, kas atsilieptų įstaigos finansams. Tačiau yra greita klaidų identifikacija. R=3x3 R₆=9</p> <p>Vidutinis rizikingumo lygis</p>
--	--	--	---

IV SKYRIUS

VEIKLOS SRIČIŲ RIZKOS ANALIZĖ, TAIKANT MATRICŲ METODĄ

Nustačius pagrindines veiklos sritis, kuriose didžiausia rizika atsirasti korupcijai, atlikta analizė. Apskaičiuotas kiekvienos rizikos lygis bei suskirstytos pagal svarbą eilės tvarka, žemėjančia tvarka nuo didžiausio (žr. 1 lentelė), taikant matricų metodą. Nustatytų rizikų lygis buvo apskaičiuojamas pagal formulę: $R=TxP$ (R – rizika, T – tikimybė, P – poveikis). Visos minėtos rizikos pateko į vidutinio rizikingumo lygį (geltona spalva), nei viena rizika nepateko į raudoną rizikingumo lygį (žr. lentelė Nr. 2). Pateikiami korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedai, kiekvienai rizikai, esančiai geltono rizikingumo lygyje (6 priedai).

Lentelė Nr. 2

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8 R ₅	12 R ₂ ; R ₄	16	20
	Pastebimas	3	6	9 R ₆	12 R ₁ ; R ₃	15
	Žemas	2	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

V SKYRIUS

PREVENČINĖS PRIEMONĖS IR PASIŪLYMAI, KAIP DARBUOTOJAMS ELGTIS, SUSIDŪRUS SU KORUPCINIO POBŪDŽIO VEIKSMAMS

Siekiant užtikrinti korupcijai atsparią aplinką ir skaidrią veiklą, pateikiami rekomenduojami veiksmai darbuotojams, susidūrusiems su korupcinio pobūdžio situacijomis. Tokiu būdu darbuotojas ne tik užtikrina teisės aktų ir įstaigos vidaus taisyklių laikymąsi, bet ir prisideda prie skaidrios, sąžiningos paslaugų teikimo kultūros kūrimo.

Prevenčinės priemonės, siekiant užtikrinti paciento informuotumą ir valdomos informacijos saugumą:

- **Užtikrinti**, kad pacientai būtų informuoti apie tai, kaip tvarkomi jų asmens duomenys, kaip jie gali gauti informaciją ar pateikti skundą;
- **Užtikrinti**, kad duomenys būtų saugomi saugiose serverinėse aplinkose;
- **Prieigos teisės pagal pareigas** – darbuotojai mato tik jiems reikalingą informaciją;
- **Reguliarūs vidaus auditai** dėl dokumentacijos kokybės ir atitikimo reikalavimams;
- **Darbuotojų atsakomybės aiškus paskirstymas** (kas pildo, kas tvirtina, kas tikrina);
- Organizuoti **periodinius mokymus** darbuotojams apie duomenų apsaugą, informacijos saugumą ir antikorpacinę elgseną;
- **Griežta konfidencialumo politika** ir aiškiai numatytos sankcijos už pažeidimus.

Prevenčinės priemonės susidūrus su korupcijos atvejais:

1 atvejis: Siūlomas kyšis už paslaugos suteikimą. Pasiūlymai elgesiui:

- Ramiai ir aiškiai pasakykite, kad jūsų įstaigoje kyšininkavimas yra draudžiamas ir jūs nesutinkate dalyvauti tokia veiksme;
- Informuokite, kad paslaugos teikiamos pagal oficialias procedūras ir visiems pacientams vienodai;
- Jei kyšio prašymas kartojasi, nedelsdami apie tai praneškite savo tiesioginiam vadovui/įstaigos vadovui arba įstaigos atsakingam asmeniui (pvz., antikorpacinei komisijai);
- Užfiksuokite visą informaciją (data, laikas, asmenys, aplinkybės).

2 atvejis: Gaunate pasiūlymą priimti dovanas ar kitas kyšio siūlomas formas:

- Atsisakykite priimti dovanas, kurios gali būti traktuojamos kaip kyšis;
- Praneškite apie dovanas vadovybei ir, jei reikia, grąžinkite jas;
- Užfiksuokite įvykį raštu.

Bendri patarimai:

- Laikytis įstaigos etikos kodekso ir teisės aktų reikalavimų;

- Naudotis konfidencialiais pranešimų kanalais pranešti apie korupciją;
- Visus korupcijos atvejus perduoti atsakingoms institucijoms.

VI SKYRIUS IŠVADOS

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas buvo atliktas VšĮ Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centre. Nuoroda apie vykdomas korupcijos prevencijos veiklas įstaigoje: <https://www.rokiskioaspc.lt/korupcijos-prevencijos-politika/> . Pagrindinės veiklos sritys, kuriose buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, tai: pacientų priėmimas ir gydymas, vaistų ir medicinos priemonių paskirstymas, medicininės dokumentacijos pildymas, paslaugų kokybės valdymas, komunikacijos tarp gydymo įstaigos ir pacientų veiksmingumo analizė apmokėjimo klausimais, korupcijos prevencija. Išanalizavus pagrindines veiklos sritis, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas, vienareikšmiškai galima teigti, kad korupcijos apraiškos daro neigiamą poveikį subjekto veiklai, reputacijai, pasitikėjimui juo. Taip pat daro neigiamą poveikį veiklos tęstinumo užtikrinimui, gali sumažėti pacientų pasitikėjimas įstaiga, prisirašiusių pacientų skaičius.

Norint kuo mažiau susidurti su korupcinėmis situacijomis, labai svarbu tobulinti antikorpacinę aplinką ir valdyti interesų konfliktus, didinti visuomenės antikorpacinį sąmoningumą, netoleranciją korupcijai ir skatinti sveikatos priežiūros sistemą veikti skaidriai ir sąžiningai, racionaliai naudoti skirtas lėšas. Įstaigų darbuotojų sprendimų priėmimas ir kiti veiksmai vykdant pavestas tarnybines funkcijas turi būti nešališki ir objektyvūs. Vykdyti reguliarią korupcijos stebėseną ir vertinimą, Vykdyti Šakiniame korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plane numatytas priemones. Kelti darbuotojų kompetenciją viešųjų ir privačių interesų valdyme. Visiems darbuotojams, kuriems yra nustatyta pareiga deklaruoti savo privačius interesus bus priskirti VTEK mokymų platformoje sukurti mokymai.

Vidutinio lygio (geltono) rizikingumo rizikoms mažinti viešojo sektoriaus subjektui, Įstaigos internetinėje svetainėje pateikiamos Viešosios Įstaigos Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro darbuotojų elgesio kodeksas, kurio tikslas - kurti geranorišką darbo aplinką, ugdyti profesinę kompetenciją bei tinkamus ir efektyvius PASPC darbuotojų tarpusavio ryšius, pagarbius santykius su pacientais ir jų atstovais, didinti PASPC darbuotojų autoritetą visuomenėje, pacientų ir jų atstovų pasitikėjimą PASPC [Internetinė svetainė: <https://www.rokiskioaspc.lt/elgesio-kodeksas/>] . Taip pat taikyti darbuotojų sąmoningumo didinimo priemones – organizuoti renginius, paskaitas, parengti atmintines. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos antikorpacinio Elgesio kodeksu, tobulinti korupcinių nusižengimų prevenciją, stiprinti Įstaigos

darbuotojų nepriklausomumą, autoritetą, skatinti atsakomybę už savo veiksmus, ugdyti pagarbą bendradarbiams ir kitiems asmenims. Tokiu požiūriu bus didinamas Įstaigos autoritetas visuomenėje ir formuojamas teigiamas Įstaigos įvaizdis, užkertamas kelias atsirasti ir plisti bet kokiai korupcijos formai.

VII SKYRIUS PRIEDAI

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 1	
1. Veiklos sritis (-ys)	Veiklos sritis - pacientų priėmimo eilių valdymas
2. Rizika (pavadinimas, lygis)	R ₁ – Pacientų noras būti priimtiems „be eilės“. Rizikos lygis: R ₁ =3x3=12 (vidutinis rizikingumo lygis).
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas)	Rizika hipotetinė. Analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje korupcinio pobūdžio atvejų nefiksuota.
<p>4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:</p> <p>1. Jeigu nebus užtikrinamas skaidrumas, galimas kyšininkavimas už greitesnį patekimą pas gydytoją, pažinčių išnaudojimas, neskaidrus prioritetų nustatymas.</p> <p>5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės:</p> <p>Organizacinėmis priemonėmis (krūvių paskirstymas, skubios pagalbos kabineto įsteigimas ir pan.) spręsti eilių pas gydytojus klausimą;</p> <p>Viešai skelbti ne mažiau kaip 4 mėn. laisvus laikus pas gydytojus ir 80 proc. jų turi būti atviri</p>	

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 2	
1. Veiklos sritis (-ys)	Veiklos sritis - Paslaugų kokybės valdymas
2. Rizika (pavadinimas, lygis)	R ₂ – Galimos situacijos, kai paslaugos teikiamos neskaidriai Rizikos lygis: R ₂ =3x4=12 (vidutinis rizikingumo lygis).
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas)	Rizika laikoma hipotetine. Veiklos valdymą šioje srityje reglamentuoja įstaigos vadovo VšĮ Rokiškio PASPC metinis veiklos planas, patvirtintas 2025 m. balandžio 28 d. direktorės įsakymu Nr. VK-39. Analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje korupcinio pobūdžio atvejų nefiksuota Planas skelbiamas viešai. Prieiga internetu: https://www.rokiskiopaspc.lt/uploads/pdf/veiklos%20palanas/metinis%20veiklos%20planas%202025%20m.pdf
<p>4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:</p> <p>1. Jei galimai pacientų atsiliepimai ar skundai nėra sistemingai nagrinėjami, galima nepastebėti neskaidraus elgesio apraiškų.</p> <p>5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės:</p> <p>Užtikrinti veiksmingą anoniminio pranešimo kanalą apie galimai neskaidrius veiksmus; Organizuoti mokymus darbuotojams apie skaidrumo, etikos ir antikorupcijos principus paslaugų teikime.</p>	

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 3	
1. Veiklos sritis (-ys)	Veiklos sritis - Komunikacijos tarp gydymo įstaigos ir pacientų veiksmingumo analizė apmokėjimo klausimais
2. Rizika (pavadinimas, lygis)	R ₃ – Neoficialių mokėjimų rizika Rizikos lygis: R ₃ =4x3=12 (vidutinis rizikingumo lygis).
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas)	Rizika hipotetinė. Mokėjimai vykdomi skaidriai, laikomasi griežtos tvarkos. Pacientas, kuris kreipiasi dėl mokamų/dalinai mokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų, informuojamas apie tai, kad paslauga mokama, nes ji nėra apmokama iš PSDF lėšų ar kitų lėšų šaltinių. Šią informaciją pateikia tas darbuotojas, kuris pirmasis išsiaiškina šią aplinkybę – registratūros darbuotojas, paslaugas teikiantis gydytojas, slaugytoja, klinikos diagnostikos laboratorijos darbuotojai ir pan. Su tvarka pacientai supažindinami viešai. Prieiga internetu: https://www.rokiskiopaspc.lt/mokamos-paslaugos/
4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nepakankamas pacientų informuotumas apie paslaugų kainas ir apmokėjimo tvarką; 2. Pacientų įpročiai ar lūkesčiai „atsidėkoti“; 	
5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės:	
<p>Informacijos sklaida apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas.</p> <p>Reguliariai atnaujinti ir viešinti informaciją apie paslaugų kainas (internete, registratūrose, lankstinukuose).</p> <p>Įtraukti pacientus į pasitenkinimo paslaugomis apklausas, siekiant nustatyti pasitikėjimo lygį.</p>	

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 4	
1. Veiklos sritis (-ys)	Veiklos sritis - Medicininės dokumentacijos tvarkymas
2. Rizika (pavadinimas, lygis)	R ₄ – Piktnaudžiavimas dokumentų valdymo procedūromis/technologinės spragos Rizikos lygis: R ₅ =3x4=12 (vidutinis rizikingumo lygis).
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas)	Rizika hipotetinė. Yra IT saugumo mokymai, veikia Asmens duomenų apsaugos politika. Vykdomi vidaus auditai.
<p>4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai: nėra.</p> <p>5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės: Griežtai laikytis IT naudojimo taisyklių, duomenų apsaugos reikalavimų. Nustatyti atsakomybę už šių reikalavimų nevykdymą.</p>	

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 5	
1. Veiklos sritis (-ys)	Veiklos sritis - Korupcijos prevencija. Žmogiškųjų išteklių planavimas, adaptavimas, integravimas, motyvavimas.
2. Rizika (pavadinimas, lygis)	R ₅ – Neužtikrinama efektyvi prevencija korupcijai Rizikos lygis: R ₅ =3x3=9 (vidutinis rizikingumo lygis).
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas)	Rizika hipotetinė. Yra asmuo, atsakingas už korupcijos prevencinę veiklą. Vykdomos korupcijos prevencinės veiklos (anketinės apklausos pacientams ir darbuotojams, QR kodai ant kabinetų durų, lankstinukai informacijos sklaidai). Teisės aktai, reglamentuojantys korupcijos prevencijos veiklą: 1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos Įstatymas. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.168154/asr

	2. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas. Prieiga per internetą: https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.41669/asr		
4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai: 1. Teisės aktų nesilaikymas dėl ko formaliai gali būti pažeidžiamos VPIDĮ nuostatos.			
5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės: Rizikos valdomos įgyvendinant priemones, numatytas įstaigos korupcijos prevencijos veiksmų plane ir Šakiniame korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plane.			
Nr.	Priemonės aprašymas	Atsakingas subjektas:	Įvykdymo terminas:
1.	Kelti darbuotojų kompetenciją viešųjų ir privačių interesų valdyje. Visiems Rokiškio PASPC darbuotojams, kuriems yra nustatyta pareiga deklaruoti savo privačius interesus, bus priskirti VTEK mokymų platformoje sukurti mokymai.	Korupcijos komisijos pirmininkė	2026 m. II ketv. (bus apsimokę visi darbuotojai)
Pastabos	Nėra.		

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 6	
1. Veiklos sritis (-ys)	Veiklos sritis – Vaistų ir medicinos priemonių paskirstymas
2. Rizika (pavadinimas, lygis)	R ₆ – Duomenų klastojimas ir iškraipymas/nepagrįstas nurašymas Rizikos lygis: R ₆ =3x3=9 (vidutinis rizikingumo lygis).
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas)	Rizika hipotetinė. Analizuotu laikotarpiu šioje veiklos srityje korupcinio pobūdžio atvejų nefiksuota.
<p>4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai: nėra.</p> <p>5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės: Laiku identifikuoti vaistus, kurių galiojimo laikas artėja prie pabaigos. Griežčiau kontroliuoti vaistų apskaitą, jų racionalų naudojimą įstaigoje. Kruopščiai planuoti vakcinų poreikį ir įsigijimą.</p>	

Korupcijos tikimybės išvadą atliko, atsakingos už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę:

Komisijos pirmininkas
Bendrosios praktikos slaugytoja

Viktorija Kavoliūnaitė

Nariai:

Burnos higienistė

Vaidmina Melvydaitė

Socialinė darbuotoja

Danguolė Kirlienė